

Vikarbyns skola

Plan för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Innehållsförteckning	Sid:
Grunduppgifter	2-4
Utvärdering	5
Begreppsdefinition	6
Främjande insatser	7-8
Handlingsplan för att motverka kränkande behandling	9
Kartläggning	10
Förebyggande åtgärder	11
Rutiner för akuta situationer	12-13
Bilaga 1 Begrepp	14-15

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleklass, grundskola, fritidshem

Ansvarsförhållanden:

Huvudmans ansvar

Rättviks kommun är ansvarig för att det upprättas en plan för de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever och att dessa genomförs. Vidare är Rättviks kommun ansvarig för att personalen fullgör sina skyldigheter enligt lagen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheter kring anmäld kränkning.

Rektors ansvar

- I verksamheten är rektor ansvarig för att åtgärder/aktiviteter genomförs. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.
- Rektor ansvarar för att all personal, elever och vårdnadshavare känner till planen.
- Rektor ansvarar för att fortlöpande undersöka, analysera, åtgärda och följa upp och utvärdera arbetet i samverkan med personal, elever och informera vårdnadshavare.
- Dokumentera misstänkt kränkning och vidtagna åtgärder.
- Rektor ansvarar för att personalen vet vad som gäller i arbetet med planen genom att det finns med i personalens årshjul så att de lätt kan arbeta efter det under året.

Personalens ansvar

Följa årshjulet för att förankra arbetet med planen.
Vid kännedom om kränkande behandling anmäla detta till rektorn.
Dokumentera misstänkt kränkning och vidtagna åtgärder.
Bemöta elever och vuxna på ett respektfullt sätt.

Elevers informella ansvar

Berätta för vuxen om misstänkt kränkande behandling.
Följa ordningsreglerna och bemöta andra elever och vuxna på ett respektfullt sätt.

Vår vision

Trygghet och trivsel, tydligt målinriktat lärande med ett gott pedagogiskt ledarskap i en kreativ miljö för våra barn och ungdomar.

Planen gäller från

2017-03-31

Planen gäller till

2017-12-31

Elevernas delaktighet

- Eleverna tar del av planen i januari genom att klasslärarna går igenom planen och lägger upp ett åldersanpassat arbetsområde för att eleverna ska förstå innebörden av arbetet.

- Eleverna är med och reviderar våra ordningsregler i början av varje termin och utvärderar dem regelbundet i klassrådet under terminen. Dessa regler fastställs sedan genom elevrådet.
- Skoltempen genomförs två gånger per år och vi genomför husmodellen vecka 6. Fritidshemmet gör också en enkät under vårterminen som handlar om trivsel och trygghet.

Dessa undersökningar används som underlag för upprättande av planen. Elevhälsan kartlägger även enskilda årskurser i samband med hälsosamtal.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Föräldraföreningen får ta del av planen i januari och de har då möjlighet att kommentera och diskutera innehållet på sitt första möte för terminen.

Planen tas upp som en punkt på höstens vårdnadshavarmöte.

Personalens delaktighet

All personal är delaktig vid upprättande och utvärdering av planen. Personalen arbetar i vardagen efter planen tillsammans med eleverna med värdegrundsarbeten i olika former för att träna samarbetsförmåga och empati med eleverna. Personalen följer årshjulet för planen.

Förankring av planen

Se ovan hur elever, vårdnadshavare och personalens delaktighet ska bidra till förankring av planen.

Planen ligger också ute på kommunens webbsida och i skolans samlingsrum på Fronter.

Utvärdering

Fjolårets plan har utvärderats:

- Genom dokumentation av händelser och enkäter till eleverna får vi en bild av elevernas upplevelse av trygghet och trivsel samt förekomst av kränkningar på skolan.
- Vi har utvärderat vår plan i personalgruppen på ett APT där vi gick igenom och analyserade enkätsvar och husmodellens karta.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Personal och elever är delaktiga i utvärderingen.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Arbetet med de främjande åtgärderna i den dagliga verksamheten har fortgått genom samarbetslekar, diskussioner i klasserna om människors lika värde.

Värdegrundsarbetet i klasserna har sett lite olika ut men alla har arbetat regelbundet med frågor som uppkommit, tränat på samarbete och haft olika värderingsövningar. Vi arbetar regelbundet med faddergrupper och temadagar där eleverna är indelade i åldersintegrerade grupper för att lära känna varandra mer och skapa aktiviteter som främjar gemenskap.

Skoltempen har gjorts varje termin och vi anser att den är tillräcklig som underlag tillsammans med husmodellen, som gjordes i februari. Fritidshemmet har genomfört sin enkät.

Något enstaka fall av kränkande behandling har funnits under året. Det har behandlats enligt våra rutiner. Rektor har genomfört utredningarna.

Personalen tycker att det är svårt att komma ihåg alla delar som ska göras såsom husmodell, skoltemp och genomgång av planen med eleverna. Vi ska vara noga med att lägga in arbetet i vårt årshjul som alla ska följa.

Hur årets plan ska utvärderas:

I november ska utvärdering av planen ske med samtliga inblandade, personal, elever, vårdnadshavare och elevråd. Med personalen ska enkäter som genomförts med barnen ligga till grund samt sammanställningen av de fall av kränkande behandling som dokumenterats under året. Även en analys av årshjulets uppbyggnad, funktion och ev revidering av detta ska ingå i utvärderingen.

Med eleverna samtalar vi om planen, visar resultat av skoltempen samt diskussioner om nuläget på skolan och fritids.

Föräldraföreningen får möjlighet att komma med förslag till revidering och utveckling av vår verksamhet och vår plan.

Utvärdering sker i elevrådet med genomgång av planen och samtal om trivsel och trygghet.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Rektor Megh Tomt Andersen

Begreppsdefinition Främjande/Förebyggande/Åtgärdande

MÅLINRIKTAT ARBETE	Kränkande behandling	Diskriminering
Främjande	<p>Positiva, stärkande inslag.</p> <p>Bedrivs kontinuerligt och utan förekommande anledning.</p> <p>Tex diskussioner i A-lag om normer, attityder.</p> <p>Gemensamhetsaktiviteter, friluftsdagar mm</p>	<p>Positiva, stärkande inslag.</p> <p>Bedrivs kontinuerligt och utan förekommande anledning.</p> <p>Arbete med att förtydliga för eleverna vad diskriminering innebär och vilka grunder det finns.</p>
Förebyggande	<p>Bygger på kartläggning, identifierat behov/ problemområde.</p> <p>*Trivselenkät</p> <p>*Husmodellen</p> <p>*Analys av personal och elever</p>	<p>Bygger på kartläggning, identifierat behov/ problemområde.</p> <p>* Analys över rutiner, regler, gruppindelning, aktiviteter.</p>
Åtgärdande	<p>Rutin när kränkning har skett.</p> <p>Trygghetsteam.</p>	<p>Rutin när kränkning har skett.</p> <p>Huvudman eller personal mot elev.</p>

Främjande insatser

Namn

Främja likabehandling oavsett etnicitet och religion

Områden som berörs av insatsen

Etnisk tillhörighet och Religion eller annan trosuppfattning

Mål och uppföljning

Religion eller annan trosuppfattning:

- Eleverna skall ha kännedom om olika religioner. De skall vara förtrogna med ordet religionsfrihet och känna till vad det betyder.
- Skolan missgynnar inte någon elev på grund av hans eller hennes religion. Hänsyn ska tas till olika trosuppfattningar i undervisningen, aktiviteter och traditioner.

Vi följer upp detta genom regelbundna diskussioner i klasserna.

Insats

- I religionsundervisningen skapar vi ökad förståelse genom att på visa olikheter och likheter i olika religioner.
- Vi för en dialog med vårdnadshavare för att få råd om hur vi ska bemöta eleven i olika situationer. Till exempel i samband med högtider.
- Vi har alternativ mat för de som behöver utifrån sin religion.

Ansvarig

Klasslärare, matpersonal och fritidspedagoger

Namn

Främja likabehandling oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck.

Områden som berörs av insatsen

Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck

Mål och uppföljning

Verksamheten på vår skola ska genomsyras av genusmedvetenhet för att öka jämställdheten. Inga elever ska känna sig utsatta för diskriminering eller trakasserier på grund av kön eller könsöverskridande identitet eller uttryck

Vi följer upp detta genom diskussioner i arbetslaget angående detta område. Vi har även regelbundna diskussioner med eleverna om hur de upplever detta område.

Insats

Vi ser varje person på skolan som en individ, inte som representant för ett kön. Vi arbetar med integrerade flick- och pojkgupper.

Vi har ett fortlöpande värdegrundsarbete där elever och personal talar om relationer, samlevnad, jämställdhet samt allas lika värde och rättigheter.

Vi diskuterar skillnader och likheter mellan könen utifrån samhällets perspektiv och tränar eleverna i att ta ställning i olika frågor och att kunna diskutera och analysera problemformuleringar med fokus på gemensamma synsätt och värderingar.

Vi har ett genusperspektiv när vi genomför enkäter och andra kartläggningar.

Ansvarig

Klasslärare, ämneslärare och fritidspedagoger.

Namn

Främja likabehandling oavsett funktionsnedsättning

Områden som berörs av insatsen

Funktionsnedsättning

Mål och uppföljning

Vi ser varje person på skolan som en egen unik individ. Alla är vi olika!

Ingen skall fysiskt eller psykiskt utsättas för kränkande behandling, mobbing eller diskriminering på grund av sin funktionsnedsättning.

Insats

Vi anpassar undervisningen och miljön så den ska passa varje individ.

Vi skapar acceptans för olikheter genom upplysning, kunskap, öppenhet och förståelse.

Ansvarig

Klasslärare, ämneslärare och fritidspedagoger.

Namn

Främja likabehandling oavsett sexuell läggning och ålder.

Områden som berörs av insatsen

Sexuell läggning och ålder

Mål och uppföljning

Ingen skall fysiskt eller psykiskt utsättas för kränkande behandling, mobbing eller diskriminering på grund av sexuell läggning eller sin ålder.

Insats

Vi tillåter inga nedsättande kommentarer angående sexuell läggning eller ålder.

Vi arbetar kontinuerligt med att diskutera människors rätt att vara olika men ändå ha lika värde.

Ansvarig

Klasslärare, ämneslärare och fritidspedagoger.

Handlingsplan för att motverka kränkande behandling.

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

Alla elever ska känna sig trygga i skolan med alla elever och vuxna.

Insats

Vi arbetar fortlöpande med värdegrundsarbete. Under första 2 veckorna på hösten har vi gemensamma lekar mellan klasserna och lägger stort fokus på att lära känna varandra och hitta trygghet i olika grupper i både skolan och på fritids. Handlingsplan och pedagogisk planering för dessa veckor har gjorts i ordning av personalen.

Elever i årskurs 4-5 deltar i ett fördjupat värdegrundsarbete, riddarskola vartannat år. Extern personal deltar i det här arbetet.

För att eleverna skall känna sig trygga på raster så finns det flertalet vuxna rastvärdar på skolan. Dessa ska bära reflexväst för att synas väl för eleverna.

På klassråden går vi igenom stämningen och läget i klassen.

På elevrådet uppdaterar vi regler och för diskussioner om förbättringsarbete.

Vi utvärderar i form av skoltemp, fritidsenkät, samtal med elev och föräldrar på utvecklingssamtal och kartläggning med elever på områden där kränkande behandling kan förekomma.

Överlämningsrutinerna från förskolan till förskoleklass har uppdaterats och ska nu implementeras. Utvärdering under hösten.

All personal är förtrogen med ordningsreglerna och är konsekventa i sitt handlande. Vi samtar om detta på konferenser och har en genomgång av dessa i början av varje termin.

Storsamlingar genomförs regelbundet för ökad samhörighet.

Ansvarig

Personal och rektor

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela året och planen utvärderas i november med elever och personal och uppdateras sedan och förankras i januari hos personal, elever och vårdnadshavare för fortsatt arbete under vårterminen.

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Vi har använt oss av husmodellen samt genomfört enkäter.

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Eleverna har genomfört en kartläggning av skolgården enligt husmodellen samt deltagit i diskussioner och analyser av resultatet.

Vi har skoltempen, som genomförs varje termin, som komplement till kartläggningen. Skoltempens resultat analyseras i klasserna och tas upp på utvecklingssamtalen.

Fritidshemmen genomför också en trygghetsenkät. Enkäten analyseras tillsammans med barnen.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Personalen har fortlöpande tagit del av resultaten av kartläggningen på arbetslagstid. Skoltempen analyseras av lärarna själva och analysen tas också upp i ledningsgruppen. Fritidshemmen diskuterar på fritidshemsforum.

Resultat och analys

Eleverna på Vikarbyns skola ger trivseln på skolan ett högt betyg. Kartläggningen visar att eleverna känner sig trygga i stort sett överallt i skolans lokaler. Några elever upplever att det har förekommit mycket bråk vid kingrutan på rasterna och flertalet diskussioner med eleverna har genomförts samt uppdatering av reglerna för att minska konflikterna. Vi ser en något lugnare attityd men viktigt att det finns vuxna på plats och hjälper till när oskiljaktigheter uppstår.

En del elever upplever inte att de får matro i matsalen. Vi diskuterar i klasserna om hur vi ska arbeta för att få det lugnare samt att elevrådet tar upp frågan och tar med den vidare till matrådet.

Förebyggande åtgärder

Att motverka förekomsten av all form av kränkande behandling och diskriminering.

Mål och uppföljning

Alla elever skall känna sig trygga på skolan. Vi följer upp detta mål med regelbundna samtal i klasserna och stormöten där hela skolan deltar för att öka sammanhållningen på skolan samt att eleverna då är med och önskar aktiviteter och arbetsformer för fortsatt utveckling mot en tryggare skolmiljö.

Åtgärd

Vi har alltid vuxna i korridoren före och efter raster.

I vissa grupper bör en vuxen finnas med vid omklädning efter idrott.

Fortsätta det regelbundna värdegrundsarbetet.

Ha skolgemensamma aktiviteter några gånger per termin.

Ha skolans regler som en stående punkt på klassråden.

Rastaktiviteter som är ledda av vuxen.

Ansvarig

Klasslärare, ämneslärare och fritidspedagoger.

Rutiner för akuta situationer

Policy

Vikarbyns skola har en policy som vilar på en demokratisk grund.

Ingen får behandlas kränkande eller diskriminerande på grund av kön, ålder, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionshinder.

På Vikarbyns skola ska alla elever känna sig trygga samt känna tilltro och tillit till alla vuxna som finns runt omkring dem. Här är alla barn och elever allas ansvar.

Vid vår skola ska alla, både barn, elever och vuxna, bemöta varandra vänligt och visa varandra respekt.

Vi accepterar och tolererar inte någon form av diskriminering eller kränkande behandling.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

- Rastvärdsschema för god uppsikt över alla platser där eleverna befinner sig på lektionsfri tid.
- Personalen bestämmer vem eleven ska gå med/sitta med eller samarbeta med.

Vart vänder man sig:

Om du som elev blir illa behandlad, känner dig utsatt eller otrygg, tala med en vuxen på skolan som du känner förtroende för, och berätta vad du upplevt.

Du som är vårdnadshavare eller någon annan som har uppmärksammat att någon är utsatt kan ta kontakt med någon i personalen eller rektor.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Alla vuxna som bevittnar en händelse där kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering förekommer skall markera tydligt att detta inte är tillåtet och har skyldighet att anmäla detta till rektor. Rektor i sin tur har skyldighet att meddela huvudmannen. Rutinerna som finns i kommunen vid uppgifter om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling följs.

När ett ärende kommer till vår kännedom gör rektor en bedömning om händelsen ska utredas antingen som trakasserier eller kränkning eller en konflikt. Bedöms det som någon av de två första inleds en utredning så snart som möjligt, helst samma dag.

1. Vid kännedom om kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering anmäler vuxen det till rektor, som anmäler till förvaltningen. Särskild blankett finns. Rektor utser vilka som ansvarar för fortsatt arbete. Normalt är det två personal som är lämpliga utifrån ärendets art och personer.
2. Kontakt med vårdnadshavare till alla inblandade parter.
3. Rektor eller annan (av rektor utsedd) utreder händelsen skyndsamt och vidtar lämpliga åtgärder.
4. Löpande uppföljning och utvärdering av vidtagna åtgärder under en bestämd tidsperiod.
5. Vid behov ska nya åtgärder sättas in.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

När rektor får kännedom att elev har blivit kränkt av personal följs denna arbetsgång:

1. Rektor sammankallar områdets rektorsteam för samråd. Arbete för att inleda ev. utredning påbörjas samma dag eller senast dagen efter det att frågan aktualiserats till rektor.
2. Utredning genomförs som samtal med den berörda eleven av rektor tillsammans med ytterligare en rektor som bisittare. Eventuellt deltar också som stöd den vuxne som eleven anförtrott sig åt. Samtal hålls på samma sätt med berörd personal. Personalen informeras om rätten att anlita den fackliga organisationen som stöd.
3. En rapport formuleras där en analys och en bedömning ska finnas med. Vid behov upprättas en handlingsplan.
4. Vårdnadshavare informeras om utredningens innehåll. Förvaltningsledning informeras om den bedömning som rektorsteamet gjort.
5. Rektor tar i samråd med förvaltningsledningen ställning till om fackligt ombud ska informeras.
6. Rektor följer upp ärendet med eleven och personalen var för sig, först två gånger med en veckas mellanrum och därefter en gång i månaden vid två tillfällen.
7. Utredningen, handlingsplaner och samtal dokumenteras.

Rutiner för uppföljning

Uppföljningen av de olika ärendena ska framgå i utredningsblanketterna.

Rutiner för dokumentation

Åtgärderna dokumenteras kontinuerligt och alltid då samtal eller möten sker.

Det finns tydliga riktlinjer för hur olika uppdrag/händelser skall dokumenteras. Det finns speciellt utarbetade mallar för olika slags dokumentation. Mallarna finns inlagda på Fronter och alla pedagoger är väl insatta i hur olika uppdrag/händelser skall rapporteras/dokumenteras. Alla dessa förvaras väl inlåsta.

Megh Tomt Andersen, Rektor
0248-705 51

Bilaga 1

Begreppsförklaringar samt diskriminering och diskrimineringsgrunderna

Grund + Form = Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och missgynnandet har med någon av diskrimineringsgrunderna att göra.

Diskrimineringsgrunderna

- **Kön** När barn/elever blir olika behandlade beroende på om de är pojkar eller flickor
- **Etnisk tillhörighet:** När ett barn/elev blir orättvist behandlat för att han eller hon har en viss hudfärg, kommer från ett visst land eller hör till ett visst folk.
- **Religion eller annan trosuppfattning:** När ett barn/elev blir orättvist behandlat för att det har en viss eller ingen religiös tro.
- **Funktionshinder:** När ett barn/elev blir orättvist behandlat på grund av en varaktig fysisk, psykisk eller begåvningsmässig begränsning. Som funktionshinder räknas både sådana som syns, som att man använder rullstol, och sådana som inte märks så lätt, som exempelvis allergi, ADHD och dyslexi.
- **Sexuell läggning:** När ett barn/elev blir illa behandlat på grund av sin egen eller närståendes sexuella läggning: hetero-, bi- eller homosexualitet.
- **Könsöverskridande identitet eller uttryck:** En persons mentala eller upplevda självbild.
- **Ålder:** Definition av uppnådd levnadslängd.

Former av diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna, exempelvis elevens kön. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till en klass med motiveringen att det redan går så många flickor i denna klass.

Indirekt diskriminering är när det finns regler eller rutiner som verkar vara rättvisa men missgynnar vissa individer utifrån diskrimineringsgrunderna. Det kan t ex vara att alla elever serveras samma mat, då diskriminerar skolan indirekt de elever som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att verksamheten inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer som inte har denna funktionsnedsättning. T.ex bristande hänsyn till allergier, dyslexi/muntliga prov etc.

Trakasserier/ Sexuella trakasserier, om trakasserierna är av sexuell natur kallas de sexuella trakasserier. Det kan vara tafsande, kommentarer, blickar och anspelningar.

Instruktioner att diskriminera är när någon ger order om eller instruerar någon som är i beroendeställning att diskriminera någon annan. T.ex. att en rektor inte erbjuder elever med

funktionsnedsättning plats i en skola eller att en överordnad i en affär förbjuder t.ex. romer att handla, hyra saker etc.

Begreppen trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet.

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Kränkande behandling kan vara:

- Fysiska (slag, knuffar, sparkar, blockera väg, gömma/förstöra ägodelar)
- Verbala (hot, svordomar, öknamn, elaka tillmälen/fult språk, viskningar, suckar)
- Psykosociala (utfrysning, grimaser, blickar, avvisande kroppsspråk, alla går när man kommer)
- Texter och bilder (klotter, teckningar, lappar, sms, mms, fotografier, och meddelanden på olika sociala medier)

Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till trakasserier. Det är trakasserier även när en elev kränks på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder med mera. Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till kränkande behandling.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Befogade tillsägelser

Skolans personal måste ibland tillrättavisa en elev för att skapa en god miljö för hela klassen. En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening, även om eleven ifråga kan uppleva det som kränkande